

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Šárkou Henzlovou jako samosoudkyní v právní věci žalobce: J. Š., nar. [REDACTED], právně zastoupen: JUDr. Klárou Long Slámovou, advokátkou, se sídlem Urbánkova 3360, Praha 4, proti žalované: Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o zaplacení 34.789,80 Kč s příslušenstvím,

t a k t o :

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci 14.789,80 s úrokem z prodlení ve výši 8,05% p.a. od 18. 1. 2015 do zaplacení a úrok z prodlení z částky 60.350,20 od 18.01.2015 do 23.05.2015 ve výši 8,05% p.a., a dále částku 20.000,-Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% p.a. od 18. 1. 2015 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaná **je povinna** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 42.545,40 Kč k rukám jeho právní zástupkyně, **do 15 dnů** od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se svou žalobou domáhá zaplacení částku 325.140,-Kč představující jednak náhradu škody za řízení, které bylo proti němu vedeno neoprávněně, a to za obhajné ve výši 75.140,-Kč. A dále pak zadostiučinění jako nemajetkovou újmu za nezákonné rozhodnutí.

Žalovaná v průběhu řízení zaplatila žalobci částku 60.350,20Kč, a to náhradu nákladů obhajoby. Nezaplatila pouze část představující amortizaci za cestovné s tím, že toto není škoda, která by měla být žalobci poskytnuta. Jako zadostiučinění konstatovala porušení práva žalobce a nepřiznala žádnou peněžitou částku.

Žalovaná nesouhlasila se zaplacením částky 14.789,80Kč, a dále pak peněžité zadostiučinění, když dle jejího názoru postačuje konstatování porušení práva.

Soud má prokázáno, že proti žalobci bylo vedeno trestní stíhání, které skončilo zprošťujícím rozsudkem Krajského soudu v Plzni dne 25. 3. 2014 s odůvodněním, že jsou dány důvodné pochybnosti o vině obžalovaného, které se nepodařilo soudu odstranit, a proto podle zásady v pochybnostech ve prospěch obžalovaného zprostil soud žalobce návrhu na potrestání.

Soud zjistil z trestního spisu Okresního soudu v Sokolově [redacted] že bylo dne 2. 7. 2013 Policií ČR sděleno žalobci podezření z přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zák. Rozsudkem Okresního soudu v Sokolově ze dne 22. 10. 2013 pak byl žalobce uznán vinným spácháním trestného činu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti a rozsudkem Krajského soudu ze dne 25. 3. 2014 byl zproštěn obžaloby, takže řízení skončilo pravomocně 25. 3. 2014.

Podle § 1 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.

Podle § 5 písm. b) zák. č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem.

Podle ustanovení § 7 z.č. 82/1998 Sb., právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Právo na náhradu škody má i ten, s nímž nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv s ním jako s účastníkem řízení jednáno být mělo.

Podle ustanovení § 8 z.č. 82/1998 Sb., (1) nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

(2) Byla-li škoda způsobena nezákonným rozhodnutím vykonatelným bez ohledu na právní moc, lze nárok uplatnit i tehdy, pokud rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno na základě řádného opravného prostředku.

(3) Nejde-li o případy zvláštního zřetele hodné lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím přiznat pouze tehdy, pokud poškozený využil v zákonem stanovených lhůtách všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje, takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně

práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení.

Podle § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Nesprávný úřední postup není, s výjimkou ust. § 13 odst. 1 věty druhé a třetí zákona v zákoně blíže definován s ohledem na výklad tohoto pojmu podávaný právní teorií a s ohledem na rozhodovací praxi soudů je možno hovořit o tom, že nesprávným úředním postupem je porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti, které se neodrazí v obsahu vydaného rozhodnutí. Jde-li o činnost státního orgánu přímo směřující k vydání rozhodnutí, potom se případné nesprávnosti či vady této činnosti – tohoto postupu, projeví v obsahu rozhodnutí a mohou být zvažovány jedině z hlediska odpovědnosti státu za nezákonné rozhodnutí. Podle § 1 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za podmíněk stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.

Podle ustanovení § 31 zák. č. 82/1998 Sb. odst. 1) Náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Odst. 2) Náhradu nákladů řízení může poškozený uplatnit jen tehdy, jestliže neměl možnost učinit tak v průběhu řízení na základě procesních předpisů, anebo jestliže mu náhrada nákladů takto již nebyla přiznána. Odst. 3) Náklady zastoupení jsou součástí nákladů řízení. Zahrnují účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování. Výše této odměny se určí podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně. Odst. 4) Poškozený nemá právo na náhradu nákladů zastoupení, které vznikly v souvislosti s projednáváním uplatněného nároku u příslušného úřadu.

Podle § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 téhož zákonného ustanovení zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Podle odst. 3 téhož zákonného ustanovení v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k

- a) celkové délce řízení,
- b) složitosti řízení,
- c) jednání poškozeného, který přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení,
- d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a
- e) významu předmětu řízení pro poškozeného.

Dle ustanovení § 26 zákona, který stanoví, že pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v tomto zákoně občanským zákoníkem. Občanský zákoník upravuje odpovědnost za škodu v ustanoveních § 442, podle kterého se hradí skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk). Předpoklady pro přiznání náhrady škody je třeba, aby byly splněny podmínky: a) nesprávný úřední postup nebo existence nezákonného rozhodnutí

- b) vznik škody
- c) příčinná souvislosti mezi a) a b).

V daném případě došlo k vydání nezákonné rozhodnutí. Žalobce má právo na odškodnění.

Žalovaná částečně uhradila žalobci náklady za obhajobu, za všechny úkony, které byly účtovány. Nezaplatila částku, představující náklad za použití vozidla. Argumentovala tím, že tak jak je tento pojem amortizace vyjádřen v právních předpisech, jedná se o fiktivní částku sloužící pro účely účetnictví, nikoliv však částku představující skutečnou škodu. Amortizace představuje synonymum pro pojem odpis, který se používá u většiny položek dlouhodobého majetku. Pojem amortizace se používá i v případě, kdy je soukromé vozidlo používáno ke služebním účelům. Z těchto důvodů má žalovaná za to, že žalobci jako soukromé osobě, která dobrovolně použila své soukromé vozidlo k dopravě k orgánům činným v trestním řízení, amortizace vozidla nenáleží.

Soud přiznal žalobci škodu, která mu vznikla v souvislosti s tím, že použil své vozidlo při cestách k orgánům činným v trestním řízení v souvislosti se svým trestním řízením. Jako skutečnou škodu přiznal soud žalobci jednak náklady na pohonné hmoty a dále náklady spojené s používáním motorového vozidla. S používáním vozidla jsou spojeny např. náklady na výměnu olejů, výměnu pneumatik, brzdových destiček apod. Pro stanovení výše nákladů spojených s používáním vozidla soud aplikoval vyhlášku č. 435/2013 a 472/2012 Sb., která upravuje sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel pro účely použití soukromých vozidel pro služební účely. Pro rok 2013 byla stanovena sazba Kč 3,6/km a pro rok 2014 Kč 3,7. Nejedná se o předpis, který by upravoval odpis vozidla, k tomu účelu slouží jiné předpisy (např. z č. 586/1992 „o daních z příjmů“, č. 280/2009 sb., daňový řád, č. 563/1991 Sb., o účetnictví, apod.). Soud má za to, že i tento výdaj patří do skutečné škody, neboť žalobce tím, že použil vlastní vozidlo, bude muset dříve vyměnit olej, brzdové destičky, vodu do ostřikovače apod. Zjišťování přesné škody, která žalobci použitím motorového vozidla takto vznikla, by bylo nevhodné. A vzhledem k tomu, že existuje předpis, který upravuje náhradu za používání motorového vozidla, soud použil výpočtu tam stanoveného a přiznal výši za použití vozidla. Jinak by soud musel nechat vypracovat znalecký posudek, což by neúměrně zatížilo časově i finančně toto řízení a rozhodnutí soudu by to nemohlo zásadně ovlivnit. Postupem dle ustanovení § 136 o.s.ř. proto určil soud výši škody za použití vozidla žalobce na částku Kč 14.789,80 (tj. Kč 5,68 respektive 5,76 Kč/km) za použití motorového vozidla pro cesty žalobce k orgánům činným v trestním řízení, když žalovaná nesporevala ani počet jízd ani počet ujetých km.

Soud žalobci dále přiznal zadostiučinění za trestní stíhání ve výši Kč 20.000,-, když je toho názoru, že omluva nebo pouhé konstatování porušení práva v tomto případě není dostačující formou satisfakce. Ústavní soud opakovaně ve svých nálezech deklaroval, že *každé zahájení trestního stíhání negativně ovlivňuje osobní život stíhaného, a to bez ohledu na*

výsledek trestního stíhání, dvojnásob to však platí u těch, jež skončí způsobem, který potvrdí nevinu obviněného. Je sice pravdou, že do okamžiku právní moci rozhodnutí o vině je třeba ctít presumpci nevinu, avšak samotný fakt trestního stíhání je pro obviněného zátěží psychickou a mnohdy i finanční. Samotné zahájení trestního stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti. Samotné trestní stíhání **je způsobilé** vyvolat vznik nemateriální újmy především tehdy, jedná-li se o obvinění „liché“, což může vyplynout z pravomocného zprošťujícího rozsudku. (k tomu srovnej např. III. ÚS 1976/09, IV. ÚS 428/05, II. ÚS 642/05 a jeden z posledních IV. ÚS 3183/15). S tímto názorem Ústavního soudu se zdejší soud zcela ztotožňuje. Žalobce však jednoznačně prokázal, že mu trestní stíhání výrazně zasáhlo do života a zásadně ho ovlivnilo. Ze všech provedených výsledků vyplynulo toto zjištění. Oba svědci vypověděli každý k té oblasti života, ve které se se žalobcem setkal. Svědek V [REDAKCE] K [REDAKCE] potvrdil to, že se trestní stíhání negativně projevilo ve sféře profesní, kdy žalobce nebyl při podnikatelských činnostech tak aktivní, jako dříve. Všiml si toho, že žalobce zanechal svých zálib [REDAKCE]. Na první pohled bylo vidět, že není ve své formě. Druhý svědek T [REDAKCE] J [REDAKCE] se vyjadřoval především k aktivitám, které provozoval žalobce ve volném čase. Se žalobcem trávil čas při sportovních činnostech, kde byl žalobce vždy velmi aktivní, vymýšlel co se bude dělat, ve všem co dělal byl dobrý. V průběhu trestního stíhání byl skleslý, nechtěl chodit ven a nedělal to, co dělal dřív, třeba dříve lezl po skalách na první hod (první). Pak už nemohl lézt jako první a svědek ho musel tahat na laně a od té doby vlastně už nikdy netahal na první hod. Nejvíce nepříznivé období trvalo asi rok. Nyní je to se žalobcem lepší, ale už není takový jako dřív. Z účastnické výpovědi žalobce má soud prokázáno, že žalobci celé řízení trestní otrávil život. Je a byl horolezec, sportovec, vždy byl aktivní, byl ten, kdo vede. Při lezení musí mít čistou hlavu, být psychicky srovnaný a to on nebyl a vlastně není dodnes, i když stále leze, ale už ne jako první. Sám žalobce to vystihl slovy „už jsem se od té doby úplně nesrovnal“. Jak sám žalobce uvedl, ctil kodex horolezce, jak se má člověk na horách chovat a najednou nad ním viselo to, že absolutně selhal, že někomu údajně ublížil a že se k tomu nehlásí, to pro něj bylo velice špatný. Byl vždy připraven na horách pomáhat. Nyní ze všeho nejméně jezdí na lyžích, vlastně od té doby byl lyžovat jen párkrát se synem, aby ho to naučil. Měl potřebu okolí objasnit, že tomu tak nebylo. Zprošťující rozsudek ho potěšil, ale do sportovních aktivit už se „nevrhl“, trestní stíhání zapříčinilo, že už je nemá tak rád. Trestní stíhání se také odrazilo v jeho profesním životě, nemohl se soustředit na své podnikání, přesto, že právě v tu dobu probíhaly závažné změny, při kterých bylo třeba maximální soustředění, kterého on nebyl schopen. Navíc soud prvého stupně odsoudil žalobce a uznal ho vinným ze spáchání přečinu. Celé řízení netrvalo dlouhou dobu, skončilo do jednoho roku. Žalobce trestním stíháním ztratil čas, kdy se účastnil výsledků a hlavních líčení. Po celou tu dobu žil ve strachu, jak celá věc dopadne a tento strach byl umocněn vydáním odsuzujících rozsudků. Soud je toho názoru, že toto nezákonné rozhodnutí nelze odškodnit pouhým konstatováním porušení práva a uložil žalované zaplatit žalobci částku Kč 20.000,-. Soud vzal v úvahu to, že trestní stíhání probíhalo krátkou dobu, žalobce nebyl nikdy trestně stíhán, věc nebyla medializována, proto se nedostala do širšího podvědomí, avšak blízké okolí žalobce tedy osoby pro žalobce nejvýznamnější, o této skutečnosti věděly. Přiznaná částka není nikterak vysoká v porovnání s jinými případy, které zdejší soud odškodňuje. Např. v rozhodnutí zdejšího soudu 23 C 196/2012-30 ze dne 28.3.2013 soud přiznal částku Kč 25.000,-, kterou ještě odvolací soud navýšil o dalších 25.000,-, tedy soudy přiznaly částku Kč **50.000,-** za trestní řízení, které skončilo zprošťujícím rozsudkem, poškozený byl obviněn pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1,2 trestního zákona, stejně tak jako žalobce. Trestní stíhání trvalo 2 roky, v nyní souzeném případě řízení netrvalo ani jeden rok. K tomu, aby vznikla žalobci škoda, nebylo třeba ani medializace, vazebního stíhání, ani jeho délka. I toto krátkodobé trestní stíhání, které v sobě zahrnuje i odsouzení žalobce soudem I. stupně,

podle názoru soudu zcela postačuje k tomu, aby žalobci, který dosud nebyl trestně ani kárně stíhán, sportovce, který je zvyklý na horách lidem pomáhat. Jestliže byl takový člověk trestně stíhán a ještě navíc odsouzen, soud nemá pochyb o tom, že mu újma vznikla, jeho život je nyní zcela odlišný od života, který doposud žil a to proto, že nemůže mít takovou radost s činností, kterou měl do zahájení trestního stíhání rád, lyžování a horolezectví.

Soud po provedeném dokazování dospěl k závěru, že by bylo možné přiznat žalobci částku ještě vyšší, než 20.000,- ale vzhledem k tomu, že byl předmět sporu vyčerpán, soud může přiznat pouze částku Kč 20.000,-, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozsudku. Dále uložil žalované zaplatit úroky z prodlení, a to za dobu od uplynutí 6 měsíců od předběžného projednání nároku až do zaplacení, což je do 23. 5. 2015 v případě uhrazení částky Kč 60.350,20 (§1970) a do zaplacení u zbývajících přiznaných nároků.

Ohledně náhrady nákladů řízení soud rozhodoval dle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. a § 146 odst. 2 o.s.ř. a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení z částky Kč 60.350,20 Kč 3.540,- za jeden úkon při počtu 4 úkonů (předběžné projednání nároku = předžalobní upomínka, převzetí + příprava, seps žaloby, účast při jednání) a z částky za zadostiučinění 3.100,-Kč za jeden úkon podle § 9 odst. 4 AT, 300,-Kč režijní paušál za 5 úkony a DPH Kč 2.885,40. Celkem náklady řízení Kč 42.545,40.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání **do 15 dnů** ode dne jeho doručení, k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím zdejšího soudu.
Nebude-li žalovaná dobrovolně plnit, co jí ukládá vykonatelné rozhodnutí, lze nařídit jeho soudní výkon nebo exekuci.

V Praze dne 11.10.2016

JUDr. Šárka Henzlová, v. r.
předsedkyně senátu